

ЧЕРВОНОГРАДСЬКА МІСЬКА РАДА
Львівської області

Червоноградська загальноосвітня школа І - ІІІ
ступенів № 6

Конспекти уроків з
використанням
інноваційних педагогічних
технологій

Підготували члени творчої групи
вчителів - предметників

Червоноград – 2020

Зміст

1. Урок української літератури у 8 класі на тему : « Михайло Коцюбинський. Пригодницька повість «Дорогою ціною». Проблема волі людини та можливостей її здобути». Підготувала вчитель української мови та літератури Остапчук А.І.	ст. 3
2. Урок української літератури в 6 класі на тему : «Зображення історичного минулого в поемі Т. Г. Шевченка «Іван Підкова». Підготувала вчитель української мови та літератури Шаловило О.Ф.....	ст.11
3. Урок української мови в 9 класі на тему : «Складнопідрядні речення з підрядними означальними та з'ясувальними». Підготувала вчитель української мови та літератури Лапчак З.Я.	ст. 26
4. Урок алгебри в 9 класі на тему:«Арифметична прогресія та її застосування ». Підготувала вчитель математики Васько О.М.	ст. 45
5. Урок географії в 7 класі на тему : «Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини Північної Америки ». Підготувала вчитель географії Муц Н.П.	ст. 53
6. Урок біології у 8 класі на тему : «Типи темпераменту. Практична робота «Визначення типів темпераменту». Підготувала вчитель біології Теодорович І.В.	ст. 68
7. Урок фізичної культури у 5 класі на тему : «Спортивні ігри та загальна фізична підготовка під час проходження смуги перешкод».Підготувала вчитель фізичної культури Білаш А.М.	ст. 72

ТЕМА. Михайло Коцюбинський. Пригодницька повість «Дорогою ціною». Проблема волі людини та можливостей її здобути.

МЕТА : зацікавити восьмикласників особою письменника та його творчістю; допомогти усвідомити зміст повісті «Дорогою ціною»; розвивати уміння аналізувати твір; виховувати почуття людської гідності, естетичний смак.

ЦІЛІ.

Учні знатимуть: основні дати життя М. Коцюбинського, зміст виучуваної повісті, сутність порушених у ній проблем.

Учні вмітимуть: характеризувати образи; висловлювати власні думки про вчинки героїв, обговорювати проблему вибору людини у вирішальній ситуації; виразно читати уривки з твору.

ТИП УРОКУ. Урок вивчення нового матеріалу.

ОБЛАДНАННЯ: портрет М. Коцюбинського, ілюстрація до твору, вислови про волю.

МЕТОДИ, ПРИЙОМИ, ФОРМИ РОБОТИ: асоціювання, проблемне запитання, «Викресли зайве», робота в парах, рольова гра, підбір ключових слів, незакінчене речення.

ХІД УРОКУ

I. Мотиваційний етап.

1. Забезпечення емоційної готовності до уроку.

Вчитель. Нарешті минула холодна зима. Напевно, вам сумно. А от мені - ні. Адже незабаром із землі почнуть простати перші квіти – проліски. А хто ж не любить квіти? А з якою квіткою ви себе асоціюєте?

На сьогоднішньому уроці ми будемо знайомитися із постаттю Михайла Коцюбинського. Письменник з особливою любов'ю змальовує квіти: «Вдень земля од кульбаби – як зоряне небо, уночі небо – наче цвітуча кульбабою лука», «Дрок – наче дротяна щітка, якою чесалося сонце, полишивши на ній пасма свого золотого волосся», «Агави – як пащі акул», «Агави родилися в таких тісних і ворожих обіймах, що на ціле життя на їх тілі лишилися сліди зубів і форма ворога - брата. І коли листя рознялись врешті, вони все ще грізно їжачились акулиним зубом і з погрозою наставились один до одного могучим акулиним тілом».

А з якою квіткою у вас асоціюється письменник Михайло Коцюбинський? (учні аргументують свій вибір, наводячи приклад з життя письменника).

II. Цілевизначення і планування.

Учитель. Тема сьогоднішнього уроку «Пригодницька повість «Дорогою ціною». Проблема волі людини та можливостей її здобути». Ми спробуємо з'ясувати, чому люди завжди прагнули волі, яку ціну вони готові були заплатити за можливість її здобути. Пропоную записати проблемне запитання: *«Людина не може жити без волі»* (поки що без розділового знака, його ви поставите у кінці уроку).

III. Опрацювання навчального матеріалу.

1.Робота в парах.

Учитель. Літературознавці до цього часу сперечаються відносно того, чи твір «Дорогою ціною» - повість чи оповідання, він носить романтично-пригодницький чи реалістично-психологічний характер, про волю він чи про кохання. Хто ж має рацію? А допоможе нам знайти відповідь на це питання метод «Викресли зайве». (Учні отримують картки, на яких записані ознаки епічних творів. Потрібно викреслити зайве).

Які ознаки не притаманні твору «Дорогою ціною»:

- невеликий обсяг; досить великий обсяг;
- прозовий розповідний твір; віршований твір;
- динамічне розгортання подій; повільне розгортання подій;
- незвичайні події; велика кількість неймовірних пригод; звичайні події;
- широко замальовується життя одного чи кількох героїв протягом досить тривалого часу; розповідається про одну чи кілька подій у житті людини, які відбуваються протягом короткого часу.

Учитель. Зачитаймо ознаки, які у вас залишилися. Отже, прозовий розповідний твір досить великого обсягу, у якому широко замальовується життя одного чи кількох героїв протягом досить тривалого часу – це повість. Твір має динамічний сюжет, у

ньому йдеться про неймовірні пригоди. Отже, це пригодницька повість.

2. Передумови написання повісті.

Учитель. Аби краще зрозуміти зміст твору, вчинки головних героїв, потрібно думками поринути у той далекий час. Твір був написаний у 1901 році. Тому не випадково М. Коцюбинський з першого ж речення («Діялося се в тридцятих роках минулого століття») готує читача до того, що розповідь йтиметься про минувшину. А що ви знаєте про події початку 19 ст. з історії?

Учень. Початок 19 століття позначився небувалим зростанням антикріпосницької боротьби. Кріпаки й селяни, які віками страждали, починають підіймати голову, протестуючи проти існуючих умов. Кріпаки спалювали садиби кріпосників, вбивали панів, навіть виступали проти царських військ. Це був Устим Кармелюк. Однією з форм протесту була втеча від пана. Це явище на початку 19 ст. набуло масового характеру. Так, в Київській губернії на березень 1816 року налічувалось 25 тис. утікачів. Тільки за 1822-1833рр. за втечу було заарештовано і вислано в Сибір 12 428 чоловік.

Учитель. Є у творі ще одна часова площина. І письменник про неї також говорить у вступній частині: «Ще недавно, вмившись в Умані власною кров'ю і накидавши в Кодні стіжок гайдамацьких голів, пан смакував перемогу, пильно обороняючи свої права на живий робочий інвентар - хлопа». Про яку героїчну сторінку нашої історії йдеться?

Учень. Мова йде, безперечно, про визвольну боротьбу українського народу – Коліївщину. Ось як про цю героїчну сторінку згадує Тарас Шевченко у поемі «Гайдамаки»:

Зійшло сонце; Україна
Де палала, тліла,
А де шляхта, апершися,
У будинках мліла.
Скрізь по селахшибениці;
Навішано трупу –
Тільки старших, а так шляхта –
Купою на купі.
На улицах, на розпуттях
Собаки, ворони
Гризуть шляхту, клюють очі;
Ніхто не боронить.
Та й нікому: осталися
Діти та собаки –
Жінки навіть з рогачами
Пішли в гайдамаки.
Отаке-то було лихо
По всій Україні!
Гірше пекла...

Учитель. Чому ж автор у 1901-1902рр. звертається до подій столітньої і двохсотлітньої давності? Наближалася революція 1905-1907 рр., поширювалися селянські повстання, у вирі цих подій знов оживали спогади про героїчне минуле, коли хоч

ненадовго вдалося здобути омріяну волю. Дорогою ціною діставалася вона.

3. Рольова гра.

Учитель . А яким же був шлях наших героїв Остапа та Соломії до волі? Пропоную дізнатися у них самих. Є охочі виступити у ролі Соломії та Остапа і відповісти на поставлені однокласниками запитання?

Орієнтовні запитання до Соломії:

- Соломіє, чому ти вирішила тікати разом із Остапом?
- Соломіє, чи не шкода було тобі твоїх буйних кіс?
- Соломіє, чи не страшно тобі було у плавнях?
- Як тобі жилося у циган?
- Тобі весь час доводилося рятувати Остапа. Чи не краще було його залишити і подумати про себе?
- Чи шкодуєш ти, що все так трагічно для тебе закінчилося?
- Якби можна було усе почати спочатку, ти б щось змінила?
- Чи не завелику ціну ти заплатила за волю?

Орієнтовні запитання до Остапа:

- Остапе, чому вирішив тікати від пана?
- Остапе, за що тебе злість бере на простих людей?

- За що ти назвав свою Батьківщину «триклятою країною»? Чи не думаєш, що поранення – це кара за такі слова?
- Розкажи, Остапе, як ти боронився від вовка?
- За що тебе заарештували, Остапе?
- Соломії завжди доводилося тебе рятувати. А що ти робив, аби здобути волю?
- Яку ціну ти заплатив за волю?

4. Укладання переліку ключових слів.

Учитель. За допомогою ключових слів зобразить шлях героїв до волі.

Варіанти схем: прагнення до волі → втеча → переправа через річку → поранення Остапа → пожежа у плавнях → арешт Остапа → спроба порятунку коханого → загибель Соломії → дорога воля.

5. Бесіда з метою узагальнення.

Учитель. Важким , а для декого і останнім став шлях до волі для наших героїв. Але це був їхній свідомий вибір. А ви уже обрали, який розділовий знак поставите у кінці речення: «Людина не може жити без волі»? (Озвучення результатів).

6. Продовження бесіди.

Учитель. Насправді, не всім людям потрібна воля, не всі хочуть і можуть боротися за неї. Якими, на

вашу думку, якими повинна володіти людина, аби бути вільною?

ВІЛЬНА ЛЮДИНА

Мужня рішуча волелюбна цілеспрямована

7. Робота з висловами про волю.

Учитель. Зачитайте вислови про волю, поясніть їх. Який з висловів, на вашу думку, найбільше відповідає темі та змісту твору «Дорогою ціною»?

IV. Рефлексивно - оцінювальний етап.

1. Незакінчене речення: «Сьогоднішній урок допоміг мені зрозуміти, що...»
2. Оцінювання.
3. Домашнє завдання.

Тема: Зображення історичного минулого в поемі Т. Г. Шевченка «Іван Підкова». Героїзм та відвага козаків та їхнього ватажка. Патріотичні мотиви твору.

Мета: ознайомити учнів з історією написання поеми "Іван Підкова" та розкрити історичну основу твору; охарактеризувати образ козацького ватажка; вдосконалювати навички виразного читання, вміння коментувати прочитане, розвивати логічне та образне мислення, зв'язне мовлення; на прикладі героїчних вчинків українських козаків виховувати лицарські чесноти: патріотизм, мужність, сміливість; повагу до історичного минулого нашої країни

Вид уроку : інтегрований.

Міжпредметна інтеграція: українська література, історія, образотворче мистецтво.

Обладнання: підручник Л.Т. Коваленко «Українська література» 6 клас, К., 2014 р.; портрет Т. Шевченка, виставка творів поета, презентація, картина невідомого автора «Козак Мамай», картини Т. Г. Шевченка «Автопортрет 1840 р.», «Гамалія».

Методи, прийоми і форми роботи: ігри «Вірю-не вірю», «Аукціон прислів'їв, асоціювання, інсценізація, слово вчителя, словникова робота, учнівські повідомлення, бесіда.

Хід уроку

I. Актуалізація опорних знань. Налаштування на сприйняття нового матеріалу

Ім'я Т.Г.Шевченка відоме кожному українцеві з раннього дитинства. Мабуть, немає родини, в якій би не шанували поетичний спадок видатного сина українського народу, не знали основних віх його життя. На минулому уроці ми з вами дізналися про перебування Шевченка в Петербурзі та викуп із кріпацтва. Пригадаймо ключові моменти біографії великого Кобзаря

Гра «Вірю! – Не вірю!»

1. Чи вірите ви, що Т.Г.Шевченко народився в с. Моринці? (Так)

2. Чи вірите ви, що поет з'явився на світ у 1841 році? (Ні. У 1814)

3. Чи вірите ви, що Шевченко разом з паном Енгельгардтом переїхав у Санкт-Петербург, коли йому було 17 років? Ні. 17)

4. Чи вірите ви, що у майстра Ширяєва Шевченко повинен був навчатися 8 років? (Ні. 4 роки)

5. Чи вірите ви, що вночі, після роботи, Шевченко відвідував Літній сад? (Так.)

6. Чи вірите ви, що Кобзар мріяв навчатися в Духовній семінарії? (Ні. В Академії мистецтв)

7. Чи вірите ви, що портрет Жуковського, який продали на аукціоні, щоб викупити Шевченка з неволі, намалював Карл Брюллов? (Так.)

8. Чи вірите ви, що Тараса Григоровича викупили з кріпацтва за 5000 рублів? (Ні. За 2500 рублів)

9. Чи правда, що Шевченка викупили з кріпацтва в 1847 році? (Ні. 1838)

10. Чи вірите ви, «Кобзар» був надрукований у 1840 році? (Так)

11. Чи правда, що до першого видання «Кобзаря» увійшло 18 творів? (Ні, 8 творів)

12. Чи правда, що Шевченко похований на Чернечій горі в Каневі? (Так)

II. Мотивація навчальної діяльності. Оголошення теми, мети уроку

Сьогодні ми продовжимо подорож у творчість Тараса Шевченка і познайомимось ще з одним його твором, який має назву «Іван Підкова», вивчимо історичну основу, опрацюємо зміст, проаналізуємо образ головного героя, а також поміркуємо про те, чи є актуальним цей твір у наші дні, адже від часу його написання минуло вже дуже багато років.

III. Підготовка до сприйняття нового матеріалу

На берегах холодної Неви, у похмурій столиці Російської імперії, 25-річному Шевченкові ясніла Україна. Спостерігаючи за тим, як під владою Російській імперії його рідна земля втрачала національну культуру, мову, поет вирішив нагадати своїм сучасникам про славне минуле, яке вважав повчальним прикладом. Саме тому він звернувся до славної доби в історії нашої держави – козаччини, яку оспівано в народних піснях, думах, переказах, зображено на художніх полотнах.

Демонстрація картини «Козак Мамай».

- Уважно подивіться на картину «Козак Мамай». Це картина невідомого автора, яка була майже в кожній українській домівці.
- Що ви бачите на передньому плані?

На передньому плані ми бачимо козака, який сидить під крислатим дубом посеред широкого степу. Поблизу Мамає стоїть вірний кінь вороний. Він пильно дивиться, чи не ворухнеться десь там, у степу, ворог. Біля козака напоготові лежить бойове спорядження: мушкет, порохівниця і кварта, щоб мед-вино пити. Позаду нього стримить увіткнутий у землю гострий спис. На гілляці висить шабля, що ніколи не щербиться і не знає втоми. У Мамаї відтворено збірний образ козацької України.

- За що так шанують козаків у народі?

Гра «Аукціон прислів'їв»

А зараз я пропоную вам пригадати прислів'я та приказки про українських козаків. (Учні по черзі називають прислів'я, перемагає той, хто назве найбільшу кількість.)

IV. Вивчення нового матеріалу

1. Історія написання твору. Повідомлення вчителя

Зажурилась Україна, бо нічим прожити,
Гей, витоптала орда кіньми маленькі діти.
Ой, маленьких витоптала, великих забрала.
назад руки постягала, під хана погнала.

Так співається у давній українській пісні про напади татарів і турків на Україну .

Полонених продавали на невільницьких ринках. Українські дівчата і жінки потрапляли до гаремів або ставали служницями. Хлопчиків забирали до військових казарм, щоб виховати з них воїнів - яничарів. Чоловіків чекала виснажлива праця на будівництві або вони доживали віку прикутими до весел гребцями на турецьких галерах.

Український народ не корився загарбникам. Відважні козаки-запорожці мужньо захищали рідний край, відганяли орду на південь, а то й не раз на своїх невеликих човнах сміливо вирушали до ворога « в гості»; перепливали Чорне море і визволяли побратимів з неволі.

Про відважних людей і їх ватажків ідеться в історичній поемі «Іван Підкова ». Написана вона в 1839 р. у Санкт-Петербурзі і була вміщена у першому виданні «Кобзаря» - 1840р.

3.Історична основа твору

На Запоріжжі був цікавий звичай. Новачок, котрий вступав у Січове товариство, мав поміняти своє попереднє прізвище на нове, козацьке. Добираючи прізвисько новому побратимові, козаки

любили пожартувати .Тому багатьох нагородили такими кумедними прізвиськами, як Затулівітер, Непийвода, Корж, Загнибіда, Скачистрибайло.

А як отримав своє прізвище наш головний герой ми дізнаємось від його сучасників!

Інсценування легенди про походження прізвища Івана Підкови

- Гей, браття, а почнемо наші козацькі забави, поміряємося силою та оберемо найсильнішого!

- Відомо, хто найсильніший! Це Гнат Паливода! Він б'ється одразу двома шаблями, перемагає в бою одразу кількох нападників!

- Ні! Хома Корж! Згадайте як він, розігнавши коня, став на кульбаку, підкинув шапку та влучив в неї кулею з рушниці!

- Браття, хто поміряється силою зі мною, з Іваном Двокровним! Адже я проплив Дніпром проти течії до самих порогів!

- Я, Іван Вода! Бачиш цю підкову? (Розгинає її)

- Так, Іване, бачимо, що не просто байки ходять про тебе, а справді сила твоя нездоланна. Рідкісна фізична сила, бо запросто ламаєш руками підкови та зупиняєш віз, запряжений шестериком коней, ухопивши його за заднє колесо. Тож бути тобі Іваном Підковою!!!

- Славні козаки, браття мої, велика ваша сила! Могутні та вправні ви воїни!

Діди наші казали : «Щастя - не підкова, під ногами не знайдеш!» Тож виборемо щастя та волю своєю силою-силенною, хіба ж ми не козаки!

Повідомлення учнів про Івана Підкову

Іван Підкова був таким сильним, що не лише ламав підкови, а й таляри. Узнявшись за заднє колесо, міг зупинити віз, запряжений шістьма кіньми. Схопивши зубами бочку меду, перекинув її через голову. Узнявши в руки волячий ріг, пробив ним ворота.

1. За всіх часів на Запорізькій Січі з'являлися лицарі, що походили з чужинських земель, належали до інших народів .

Саме таким воїном був Іван Підкова - козацький отаман Іван Вода. За походженням він - молдаванин. Перше слово, почуте немовлям, було: "Ого!" Це вигук баби-пупорізки, яку вразив зріст Івана. Дійсно, дорослий Підкова мав унікальний зріст (2 м 29 см.) , а також рідкісну силу. У підписі під єдиним збереженим портретом Підкови йшлося про те , що він був таким сильним, що не лише ламав

підкови, а й таляри, тобто великі срібні монети, а коли увіткнув таляр у дерев'яну стіну, то його треба було вирубувати. Узявшись за заднє колесо, козак зупинив віз, запряжений шістьма кіньми. Схопивши зубами бочку меду, перекинув її через голову. Узявши в руки волячий ріг, пробив ним ворота.

Високий красень обрав собі малесеньку на зріст наречену, мріяв про весілля, але і батьків, і наречену забрали нападники, спалили село. От і зібрав тоді 17-річний юнак загін таких же відчайдухів, як сам, і гайнув в степ, на Хортицю.

2. На Запоріжжі Іван з'явився близько 1550 року. Брав участь у морських походах під проводом Самійла Кішки. Пізніше водив козацькі флотилії самостійно і спалював передмістя татарських приморських поселень. Очолювані ним козацькі загони завдали поразок татарам під Очаковом, Кафою, Козловом. Кілька разів Іван Підкова обирався кошовим отаманом Запорізької Січі.

На початку листопада 1577 року Іван Підкова почав боротьбу проти ставленика Туреччини, молдовського господаря Петра Кривого. Козацьке військо 30 листопада 1577 року визволило Ясси. Іван Підкова, який відібрав у Туреччини Молдавію, був проголошений молдавським господарем. Прагнув запровадити там козацькі звичаї і приєднати ці землі до України.

Цей факт не сподобався турецькому султанові, тож він пригрозив польському королю війною, якщо той не розправиться з Підковою. Коли Підкова

поїхав до Львова, що тоді належав Польщі, його схопили , а 16 червня 1578 року в присутності великої кількості народу і турецьких послів відрубали голову на площі Ринок.

За переказами, в останньому слові гетьман сказав: «Мене привели на смерть, хоч в своєму житті я не звершив нічого такого, за що заслужив би подібний кінець. Я знаю одне: я завжди боровся мужньо, як чесний лицар, проти ворогів християнства і завжди діяв для добра і користі своєї Батьківщини, і було у мене єдине бажання – бути їй опорою і захистом... »

Поховали козака спочатку у Львові в Успенській церкві, але згодом козаки викрали його тіло й перевезли до Канева, де поховали в одному з православних монастирів під Чернечою горою.

Повідомлення учня про козацьку чайку

Чайки – це бойові човни, виготовлені з величезних видовбаних колод верби або липи, з вітрилами й веслами. Вони мали понад дванадцять метрів завдовжки й п'ять – завширшки. Борти суден просмолювали, а потім обшивали тугими оберемками сухого очерету, іноді ще й липовою

корою. Це робилося для того, щоб підвищити плавучість човнів. Ніяких надбудов і захисту від негоди козаки на чайках не робили. Зате ставили по два стерна – на носі та кормі, а посередині - щоглу. Завдяки цьому чайка в будь-який момент могла змінити курс на 180 градусів.

Кожна чайка мала по 10 - 15 весел з кожного борту. На щоглі передньої чайки майорів козацький прапор. За півмісяця шістдесят січовиків повністю споряджали один корабель до походу. Залежно від розміру походу будували від декількох до 80 човнів.

На кожному судні вміщалося до шістдесяти осіб з усім спорядженням, до якого входило навіть кілька легких гармат.

3. Словникова робота

Китайка – щільна, переважно синя шовкова тканина;

Лиман – озеро на півдні України;

шинок – заклад, де можна було пообідати, повеселитись, відпочити;

поставець – кухоль;

гирло – місце, де річка впадає в море;

рибалка – тут: птах, який живиться рибою;

Синоп – портове місто в Туреччині на березі Чорного моря;

Царград (Царгород) – давня слов'янська назва

Константинополя (Стамбула) – столиці

Туреччини;

байдак – великий човен; козацька назва – чайка;

4. Прослуховування аудіозапису поеми

5. Виразне читання твору учнями

6. Робота з текстом поеми «Іван Підкова»

Бесіда за змістом твору

1. Про які минулі часи згадується в поемі?
2. Що залишилося в Україні на згадку про славну минувшину?
3. Хто спочиває у високих могилах ?
4. З якою метою дід розповідає внукові про часи козаччини?
5. Яке значення має фразеологізм «серце відпочине»?
6. Яку саме історію розповів дід онукові?
7. Яка погода була на морі, коли запорожці вирушили в похід ?
8. Чи злякалися козаки негоди. Як про це сказано в тексті твору?
9. Хто знаходиться на чолі козацького війська?
10. Куди отаман веде козаків?

7. Складання паспорта твору

Дата написання	1839 рік
Місце створення	Росія, місто Санкт-Петербург
Літературний рід	Ліро-епос
Жанр твору	Історична поема
Тема	Зображення спогадів діда про героїчне минуле рідного краю, коли козаки на чолі з отаманом Іваном Підковою боролися з турецькими загарбниками.
Головна думка	Возвеличення мужності,

	героїзму козаків та отамана Івана Підкови .
Композиція	1 частина. <i>Сучасність</i> . Дід, дивлячись на високі могили, згадує про козаків.
	2 частина. <i>Минулишина</i> . Морський похід запорожців у Царгород.

Характеристика головного героя поеми

Іван Підкова –це узагальнений образ , який втілює найкращі риси українських козаків

Бесіда

- 1.Знайдіть і зачитайте опис штормового моря. Як ви думаєте, з якою метою Шевченко описує бурю на морі?
2. Знайдіть і зачитайте опис Івана Підкови у творі?
3. З якими словами звертається Іван Підкова до козаків?
4. Чому отаман називає козаків хлоп'ятами?
- 5.Чому він каже, що козаки вирушають на прогулянку?
- 6.Чи підтримали запорожці свого ватажка?
- 7.Як козаки називають Івана Підкову?Чому?
- 8.За що отаман дякує своїм побратимам?

Асоціативне гроно

Складіть асоціативне гроно до образу Івана Підкови, підтверджуючи відповіді цитатами із тексту.

врівноважений витривалий патріот

впевнений у собі
рішучий

безстрашний
захисник

Іван Підкова

турботливий
вміє бути вдячний користується авторитетом
Висновок. Герою поеми притаманні всі риси справжнього козака: мужність, хоробрість, відданість справі, волелюбність, ненависть до ворогів. Саме такими сильними, відважними і духовно красивими людьми бачив Шевченко борців за справу свого народу.

Порівняльна характеристика поеми і картини Т.Г.Шевченка «Гамалія»

Першим відомим мистецьким твором Тараса Шевченка на морську тематику є картина «Гамалія»,

ілюстрація до однойменної поеми, намальована олійними фарбами в Петербурзі ще до заслання.

- Кого і що зображено на картині?

- Чи перегукується картина «Гамалія» із поемою «Іван Підкова»?

IV. Підсумок уроку

- Чому цей твір актуальний і сьогодні?
- Яке значення має образ Івана Підкови для нас, сучасників?
- Чи є нині потреба в патріотах-героях?

В історії будь-якого народу є події, які не забуваються. Про них згадують і пам'ятають усі. Український поет М. Рильський писав: «Хто не знає свого минулого, той не вартий свого майбутнього».

Пам'ятники мужньому козацькому ватажкові встановлені в Каневі, біля місця його поховання, у Черкасах ,а також у Львові, де було страчено сміливого козацького отамана. На Сході України воює з ворогом добровольчий батальйон «Січ». Його бійці гідно продовжують славні традиції українських козаків . Пам'ятайте і ви ,що є нащадками козаків і від вас також залежить ,яким буде майбутнє нашої землі.

V. Домашнє завдання

1. Скласти сенкан «Іван Підкова».
2. Виписати із тексту поеми
1 ряд – епітети, порівняння;
2 ряд – метафори;
3 ряд - повтори, звертання

Додаток. Міні –підручник для учнів

Зображення історичного минулого в поемі Т. Г. Шевченка «Іван Підкова». Героїзм та відвага козаків та їхнього ватажка. Патріотичні мотиви твору

Хто не знає свого минулого,
той не вартий свого майбутнього
Максим Рильський

I.З'ясуйте значення незрозумілих слів

Китайка – щільна, переважно синя шовкова тканина;

Лиман – озеро на півдні України;

ишнок – заклад, де можна було пообідати, повеселитись, відпочити;

поставець – кухоль;

гирло – місце, де річка впадає в море;

рибалка – тут: птах, який живиться рибою;

Синоп – портове місто в Туреччині на березі Чорного моря;

Царград (Царгород) – давня слов'янська назва Константинополя (Стамбула) – столиці Туреччини;

байдак – великий човен; козацька назва – чайка;

II.Виразно прочитайте поему

III.Заповніть паспорт твору

Дата написання	
Місце створення	
Літературний рід	
Жанр твору	
Тема	
Головна думка	
Композиція	

IV.Складіть асоціативне гроно

Іван Підкова

ТЕМА. Складнопідрядні речення з підрядними означальними та з'ясувальними.

Мета: дати поняття про складнопідрядні речення з підрядними означальними та з'ясувальними, формувати вміння впізнавати такі речення, визначати в них граматичні основи, головну й підрядну частини; виховувати патріотизм, любов до поезії; удосконалювати пунктуаційну грамотність, розвивати увагу, пам'ять, логічне й образне мислення й мовлення.

ЦІЛІ.

Учні знатимуть: яке речення називається складнопідрядним з підрядним означальним та складнопідрядним з'ясувальним.

Учні вмітимуть: розрізняти складнопідрядні речення з підрядними означальними та з'ясувальними, виділяти їх з-поміж інших видів речень, визначати види складних речень, оцінювати виражальні можливості й роль складних речень.

ТИП УРОКУ. Урок вивчення нового матеріалу.

ОБЛАДНАННЯ: портрет Ліни Костенко, збірки поезій, ІКТ

МЕТОДИ, ПРИЙОМИ, ФОРМИ РОБОТИ: асоціювання, проблемне запитання, рольова гра, підбір ключових слів, незакінчене речення, робота з підручником.

Хід уроку

I. Мотиваційний етап.

Вчитель. Ось і прийшла до нас зима. Ми її зустріли з радістю, адже за шість днів випало стільки снігу, що й сам дивуєшся, як гілки витримують таку вагу. А

найщасливіша сьогодні малеча: нарешті санчата, ковзани, сніжки і сніговики. А Миколай! А Новий рік і Різдво! І найголовніше – канікули. Хіба зима не чудова.

На віях тиші мерехтять сніжинки.

Зима крізь вії дивиться на світ.

Шляхи і діти їх — стежинки —
шукають вранці згадку до воріт.

Село в снігах, як чаша кришталева,
у срібних жилках скованих джерел.

Ідуть у білих каптурах дерева,
понамерзали брови у дерев.

Їм білий вітер розвіває поли,
вони бредуть, похилені, на шлях,
де гайвороння, чорне як ніколи,
шматочок сонця ділить у полях.

II. Цілевизначення і планування.

Вчитель. Ось такі асоціації викликає у мене ця пора року. А з чим у вас асоціюється ця пора року?

Діти.-----

Ми з вами сьогодні зустрілися вперше, але ви вже здогадались, що я дуже люблю зиму. А ще поезію. А чи є у вас улюблений поет? Може, вірш?

Діти -----

Моїм улюбленим письменником є Ліна Костенко. Сьогодні на уроці ми поєднуватимемо «красиве і корисне». Поезія нам краще допоможе вивчити тему сьогоднішнього уроку **«Складнопідрядні речення з підрядними означальними та з'ясувальними»**.

- **Записуємо число, класна робота, тема.**
- Як ви думаєте, а чого на уроці ви сьогодні навчитеся? Запишіть коротко свої передбачення у зошит.

III. Актуалізація опорних знань.

ВЧИТЕЛЬ. Пригадайте, що ви вже знаєте про речення. Самостійно зробіть синтаксичний розбір останнього речення, охарактеризуйте його.

Віддайте мені сад і зірку вечорову.

І в полі сіяча, і вдячну щедрість нив.

Віддайте мені все. **Віддайте мені мову,**

Якою мій народ мене благословив.

- **Учні працюють із реченням самостійно.**
 - **Запитання до речення**
1. Це речення складносурядне чи складнопідрядне?
 2. Зі скількох частин складається це речення?
 3. Де головне речення?
 4. Де підрядне речення
 5. На яке питання відповідає підрядна частина?

6. Підрядне речення пояснює ціле головне, чи лише слово?

7. Яке?

8. Якою частиною мови є це слово?

9. Який член речення відповідає на питання який?

Яка? Яке? Які?

10. Виходячи із теми уроку, скажіть, із яким типом складнопідрядного речення ми щойно познайомились

- Робота з підручником с.85.
- Робота з таблицею.(Учні заповнюють її самостійно згідно правил)

Вид підрядних речень	Відповідають на питання	Пояснюють	З'єднуються з головним		Мають вказівне слово	Знаходяться по відношенню до головного
			Спол.	Спол. слово м		
Означальні	Який? Чий? Котрий?	Головний або другорядний член головної частини, виражений	Що, щоб, мов, наче (неначе), ніби...	Який (як а, яке, які), що чи й	Той, такий	Підрядна означальна частина стоїть після означу

		іменни ком або іншою частин ою мови в значен ні іменни ка.		(чи я, чи є, чий), кот ри й (ко тра , кот ре, кот рі), де, ку ди, зві дк и, ко ли		ваного нею слова.
З'ясу валь ні						

- У таблиці ми бачимо, що серед сполучників та сполучних слів

повторюється те саме слово. Чому? (це є що, бо може бути і тим, і тим)

- **Запишіть речення. Визначте граматичну основу. Встановіть вид речення. Думку аргументуйте.**

...це квітуча вишенька,
що на світанку струшує росу. («Світлий сонет»)

Той, хто пізнав в мистецтві лиш ази,
був Мікеланджело Буонарроті. («Чекаю дня, коли собі скажу...»)

- **Зверніть увагу, що підрядна частина пояснює займенник. Такі речення називаються займенниково-означальні.**
- **Запишіть перше речення. Визначте граматичну основу. Встановіть вид речення. Думку аргументуйте.**

Спинюся я і довго буду слухать,
Як бродить серпень по землі моїй.
Ще над Дніпром клубочиться задуха,
І пахне степом сизий деревій.
Та верби похилилися додолу,
червоні ружі зблідли на виду,
бо вже погналось перекотиполе

за літом – по гарячому сліду...

1. Зі скількох частин складається це речення? .
3. Де головне речення?
4. Де підрядне речення?
5. На яке питання відповідає підрядна частина?
6. Підрядне речення пояснює ціле головне, чи лише слово?
7. Яке?
8. Якою частиною мови є це слово?
9. Який член речення відповідає на питання непрямих відмінків?
10. Виходячи із теми уроку, скажіть, із яким типом складнопідрядного речення ми щойно познайомились?

- Робота з підручником с.87.

- Заповніть таблицю.

Вид підр ядни х рече нь	Відп овід аю ть на пита ння	Поясню ють	З'єднують ся з головним		Маю ть вказі вне слово	Знаход яться по відноше нню до головно го
			Спо л.	Сп ол. сло вом		
Озна чал ьні	Який ? Чий? Котр	Головний або другорядни й член	Що, щоб, мов, наче	Яки й (яка ,	Той, такий	Підрядн а означаль на

	ий?	головної частини, виражений іменником або іншою частиною мови в значенні іменника.	(нен аче), ніби ...	яке, які) , що чий (чи я, чие, чії) , кот рий (кот ра, кот ре, кот рі), де, куд и, звід ки, кол и		частина стоїть після означув аного нею слова.
З'ясу валь ні	Пита ння непр	Підрядна частина з'ясовує,	Що, як, ніби,	Хто , яки	Той (у непрям	Найчаст іше стоять

	яких відмінків	роз'яснює зміст одного зі слів головної частини (переважно це дієслова, прикметник и, прислівник и)	наче, мов	й, чий , кот рий , де, куд и, кол и	відмін ках)	після головної ; зрідка – перед головно ю, всереди ні її
--	-------------------	--	--------------	--	----------------	---

- Робота по варіантах. (можуть об'єднатися в групи)
- Завдання. Записати речення, поставити розділові знаки, зробити синтаксичний розбір, накреслити схему.

I варіант

Ті, що народжуються раз на століття,

Умерти можуть кожен день.

РОЗБІР

II варіант

Пишіть про те, що ви живі-здорові...

РОЗБІР

III варіант

Чекаю дня, коли собі скажу...

РОЗБІР

IV варіант

Не говори печальними очима

Те, що не можуть вимовить слова.

РОЗБІР

ВЧИТЕЛЬ.

Здається, часу і не гаю,
а не встигаю, не встигаю!

Щодня себе перемагаю,
від суєти застерігаю,
і знов до стрічки добігаю,
і знов себе перемагаю,
і не встигати не встигаю,
і ні хвилиночки ж не гаю!

Тож не гаймо часу і підбиймо перші підсумки.

- Порівняйте види речень, які ми вивчили сьогодні.

Спільне – мають вказівні слова, поєднуються сполучниками та сполучними словами.

Відмінне – пояснюють різні частини мови, відповідають на різні питання...

- Прочитайте поезії. Знайдіть конструкції речень які ми сьогодні вивчили.
- Усно з кожної пари простих речень утворіть складнопідрядні речення з підрядними

означальними, використовуючи слова який, що, де та ін..

1. Кожен любить чарівні українські пісні. Вони нікого не можуть залишити байдужим. 2. Стежка повела в лісок. Він вабив золото багряною осінньою красою. 3. Я люблю блукати вузькими вуличками старовинного міста. Тут кожний дім, кожний куточок просякнутий подихом історії.

- Робота з підручником. Впр.120.
- Розгляньте фото відомих жінок України. Сподіваюсь, що ви їх впізнали. Складіть невеликий текст про одну із постатей (5 – 6) речень, використовуючи складнопідрядні речення з підрядними означальними і з'ясувальними

•

V. Рефлексивно - оцінювальний етап.

- **Що нового дізналися на уроці?**
- **Що найбільше сподобалося?**
- **На початку уроку ви визначали, чого б хотіли навчитися.**
- **Чи можете сказати, що у вас є улюблена поетеса? Вірш?**
- **Завершити урок хочу ще однією поезією. Бережіть своїх рідних, прийдіть додому і поцілуйте бабусю. Аби не було пізно...**

Старесенька іде по
тій дорозі.
Як завжди. Як
недавно. Як давно.
Спинилася. Болять у
неї нозі.
Було здоров'я, де тепер
воно?
І знов іде... Зникає за
деревами...
Світанок стежку
снігом притрусив.
Куди ж ти йдеш? Я
жду тебе. Даремно.
Горить ліхтар, ніхто
не погасив.
Моя бабусю, старша

моя мамо!
Хоч слід, хоч тінь,
хоч образ свій
залиш!
Якими я скажу тобі
словами,
що ти в мені повік
не одболиш!
Земля без тебе ні
стебла не вродить,
і молоді ума не
добіжать.
Куди ж ти йдеш?
Твоя наливка
бродить,
і насіння у вузликах
лежать.

Ну, космос, ну,
комп'ютер, нуклеїни.
А ті казки, те слово,
ті сади,
і так по крихті,
крихті Україна -
іде з тобою, Боже мій,
куди?!
Хоч озирнись! Побудь
іще хоч трішки!
Вже й час є в тебе,
пізно, але є ж.
Зверни додому з білої
доріжки.
Ось наш поріг, хіба
не впізнаєш?
Ти не заходиш.
Кажуть, що ти
вмерла.
Тоді був травень, а
тепер зима.
Зайшла б, чи що, хоч
сльози мені втерла.
А то пішла, й нема
тебе, й нема...
Старесенька, іде чиясь
бабуся,
і навіть хтозна, як її
ім'я.

А я дивлюся у вікно,
дивлюся,
щоб думати, що,
може, то моя.

Домашнє завдання.

Впр. 113(Пв), 122 (Ів) .

Вивчити таблицю

ДОДАТОК

1. В дні, прожиті
печально і просто,
все було як
незайманий сніг.
Темнооким чудесним
гостем
я чекала тебе з доріг.
Забарився, прийшов
нескоро.
Мандрувала я дні в
жалю.
І в недобру для серця
пору
я сказала комусь: -
Люблю. -
Хтось підносив мене
до неба,
я вдихала його,
голубе...

2. В пустелі сизих
вечорів,
в полях безмежних
проти неба
о, скільки слів
і скільки снів
мені наснилося про

І не мріяла вже про
тебе,
щоби цим не
образить тебе.
А буває - спинюсь на
місці,
простягаю руки без
слів,
ніби жду чудесної
вісті
з невідомих нікому
країв...
Є для серця така
покута -
забувати скоріше зло,
аніж те, **що мусило
бути
і чого в житті не
було.**

тебе!

**Не знаю, хто ти,
де живеш,
кого милуєш і
голубиш.**
А знаю - ти чекаєш

теж,
тривожно вгадуєш і
любиш.

І я прийду в життя
твоє.

Тебе, незнаного,
впізнаю,
як син вигнанця
впізнає
прикмети
батьківського краю.

Я ради цього ладна
жити.

Всі інші хай

3.Вечірнє сонце,
дякую за день!
Вечірнє сонце, дякую
за втому.

За тих лісів
просвітлений Едем
і за волошку в житі
золотому.
За твій світанок, і за
твій зеніт,

проходять мимо,
аби в повторях не
згубить
одне,
своє,
неповториме.

Нехай це - витвір
самоти,
нехай це - вигадка й
омана!
Моєму серцю снишся
ти,
як морю сняться
урагани.

і за мої обпечені
зеніти.
**За те, що завтра
хоче зеленіть,
за те, що вчора
встигло одзвеніти.**
За небо в небі, за
дитячий сміх.
**За те, що можу, і за
те, що мушу.**

Вечірнє сонце, дякую
за всіх,
Котрі нічим не
осквернили душу.
**За те, що завтра жде
своїх натхнень.**

4. Життя іде і все без
коректур.
І час летить, не
стишує галопу.
Давно нема маркізи
Помпадур,
і ми живем уже після
потопу.

**Не знаю я, що буде
після нас,
в якій природа
убереться шати.
Єдиний, хто не
втомлюється, – час.
А ми живі, нам треба
поспішати.**

Зробити щось,
лишити по собі,
а ми, нічого, –
пройдемо, як тіні,

Що десь у світі кров
ще не пролито.
Вечірнє сонце, дякую
за день,
за цю потребу слова,
як молитви.

щоб тільки неба очі
голубі
цю землю завжди
бачили в цвітінні.

Щоб ці ліси не
вимерли, як тур,
Щоб ці слова не
вичахли, як руди.
Життя іде і все без
коректур,
і як напишеш, так
уже і буде.

Але не бійся прикрого
рядка.
Прозрінь не бійся, бо
вони як ліки.
Не бійся правди, хоч
яка гірка,
не бійся смутків, хоч
вони як ріки.

Людині бійся душу
ошукать,

5. Коли вже люди
обляглися спати,
коли вже місяць
вилузнувся з хмар,
коли спартанка Києва,
не Спарти,
лиш я світила
вікнами в бульвар, -
тоді із ночі, з пітьми,
з порожнечі,
де зіп'ялася вежа на
котурн,
мені хтось душу тихо
взяв за плечі -
заговорив
шопенівський
поктюрн.
А то були якісь
магінчі пальці.
Вони німіли на
якомусь "фа".

6. Ми виїхали в ніч. І
це було шаленство.

бо в цьому схибиш –
то уже навіки.

І прислухались...
І боялись фальші.
Так, як боїться і моя
строфа.
Вони вертались,
мучились, питали.
Вони відклали славу
на колись.
Вони ту фальш
роздерли, розтоптали,
і аж збіліли, так вони
сплелись.
Ніхто не знав. **Цього
й не треба знати,
як десь ламає
пальці віртуоз...**
**Щасливий той, хто
ще не вмів грати.**
Він сам собі Шопен і
Берліоз.

Збиралось на грозу. Ми
виїхали в ніч.

Притихлі явори стояли
безшелесно.

І зблиснула гроза – як
вихопила ніж!

Осліплені на мить, ми
врізались в пільму.

Машину повело, і ми
згубили шлях.

Усі мої ліси, удень такі
привітні,

Схрестилися вночі із
небом на шаблях.

Я думала в ту мить:
привіт моїй гордині.

Ми виїхали в ніч.

Дороги не видать.

Було моє життя – як
ночі горобині.

Нічого у житті не вміла
переждать.

О, як мені жилося і як
мені страждалось!

І як мені навіки взнаки
воно далось!

А що таке життя? Чи
те, що переждалось?

**Чи все-таки життя –
це те, що відбулось?**

7. Моя любове! Я
перед тобою.

Бери мене в свої
блаженні сні.

Лиш не зроби
слухняною рабою,
не ошукай і крил не
обітни!

**Не допусти, щоб світ
зійшовся клином,
і не приспи, для чого
я живу.**

Даруй мені над
шляхом тополним
важкого сонця древню
булаву.

Не дай мені
заплутатись в
дрібницях,
не розмінй на
спотички доріг,
бо кості
перевернуться в
гробницях

гірких і гордих
прадідів моїм.
І в них було кохання,
як у мене,
і від любові
тьмарився їм світ.
І їх жінки хапали за
стремена,
та що поробиш, -
тільки до воріт.
А там, а там...
Жорстокий клекіт
бою
і дзвін мечів до
третьої весни...
Моя любове! Я перед
тобою.
Бери мене в свої
блаженні сни.

ТЕМА УРОКУ: АРИФМЕТИЧНА ПРОГРЕСІЯ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ

Мета уроку:

➤ Навчальна – продовжити роботу над визначенням арифметичної прогресії; формулами n -го члена, суми n перших членів; характеристичними властивостями, які мають члени прогресії; виробити загальні рекомендації з виконання завдань, що містить дана тема. сприяти розвитку вміння самостійно здобувати знання, використовуючи різні інформаційні технології; вміння оцінювати свої досягнення, показати практичне застосування теми на прикладах історичних задач;

➤ Розвиваюча – розвивати вміння й навички застосовувати формули прогресії при розв'язуванні задач; продовжити подальшу роботу з вироблення вміння порівнювати математичні поняття, знаходити подібності й відмінності, уміння спостерігати, помічати закономірності, проводити міркування за аналогією.

➤ **Виховна** – сприяти підвищенню інтересу до математики, активності, умінню спілкуватися, аргументовано відстоювати свої міркування.

Тип уроку: урок формування знань вмінь і навичок

Обладнання на уроці: комп'ютер, мультимедійний проектор

ХІД УРОКУ

I. Мотивація навчальної діяльності учнів

Слово “прогресія” походить від латинського слова “progressio” і означає “рух уперед” (як і слово “прогрес”). Уперше цей термін як математичний вживається у працях римського вченого Боеція (V – VI ст.).

Перша умова, якої треба дотримуватися в математиці, – це бути **точним**. Друга – бути **чітким**, і наскільки можливо, **простим**.

Отже, ми сьогодні з вами на уроці **просто, чітко і з легкістю повторимо** знання з теми: « Арифметична прогресія», закріпимо навички обчислення елементів прогресії, покажемо практичне застосування теми на прикладах історичних задач, задач практичного змісту,

будемо удосконалювати вміння оцінювати свої досягнення.

Відео « Застосування арифметичної прогресії в житті» (Слайд 3)

II. Перевірка домашнього завдання

- 1) На слайді є розв'язки домашнього завдання (Слайд 4)

Онлайн- тест « Classtime» на повторення матеріалу п.11(підготовка до ДПА)

Код сесії - **K7EPGQ**

III. Актуалізація опорних знань

- 1) Яку послідовність називають арифметичною прогресією?
- 2) Що таке різниця арифметичної прогресії?
- 3) Як позначають різницю арифметичної прогресії?
- 4) Як знайти різницю арифметичної прогресії?

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

ГОЛОВНА ІДЕЯ

Означення 1. Арифметичною прогресією називають числову послідовність, кожний член якої, починаючи з другого, дорівнює попередньому, до якого додається одне й те саме число.

Означення 2. Число, яке є різницею між певним членом послідовності (починаючи з другого) та попереднім її членом, називають різницею арифметичної прогресії і позначають літерою d .

$$d = a_{n+1} - a_n$$

Розминка 1.

1. Визначте, чи є арифметичною прогресією послідовність:

- 1) 2; 7; 12; 17; ...; 3) 5; 0; 5; 0; ...;
 2) 2; -2; -8; -12; ...; 4) 17; 17; 17; 17; ...

2. Запишіть перші чотири члени арифметичної прогресії (a_n), якщо $a_1=3$; $d=7$.

Розминка 2.

1. Дано арифметичну прогресію (a_n).
Знайдіть:

- 1) a_5 , якщо $a_1=2$; $d=5$;
 2) a_7 , якщо $a_1=3$; $d=-2$.

Учні витягують зі скриньки листочки і жеребкуванням діляться на групи.

- 1 група – геометричні фігури
- 2 група – рівняння
- 3 група – приклади
- 4 група – формули

IV. Розв’язування задач практичного змісту

Екологічна наскрізна лінія

Україна займає 47 місце з 53 країн Європи за рівнем смертності. Велику роль відіграє навколишнє середовище, а воно в нас дуже забруднене. Люди не задумуючись викидають сміття будь-де, в кращому випадку закопують в ями, або вивозять на сміттєзвалища. І тому, перший в Україні сміттєпереробний комплекс з переробки побутових відходів почали будувати у Харківській області в 2018 р. Надмірний газ, який утворюється при гнитті сміття переробляли в електроенергію.

Задача 1

У 2018 році в країні побудували один сучасний сміттєпереробний комплекс. У кожному наступному році планується побудувати на три таких комплекси більше, ніж у попередньому. Скільки комплексів побудують у 2019 році; у 2020 році.

Задача 2

За перший рік з моменту відкриття приватна ветеринарна клініка виділила на благодійні проекти 10 тис. г. о. Кожного наступного року власник клініки планує виділяти на такі проекти на 5 тис. г. о. більше, ніж попереднього. Яку суму буде виділено на благодійні проекти протягом 6-го року з моменту відкриття клініки?

Задача 3

За 1 тиждень робітники побудували 5 поверхів будинку, а за кожний наступний тиждень будували на 2 поверхи більше ніж за попередні. Скільки поверхів будинку побудували робітники за 6 тижнів; за 10 тижнів?

V.Хвилина релаксації (відео)

Учні вдруге методом жеребкування діляться на групи (витягують зі скриньки цукерки одного кольору)

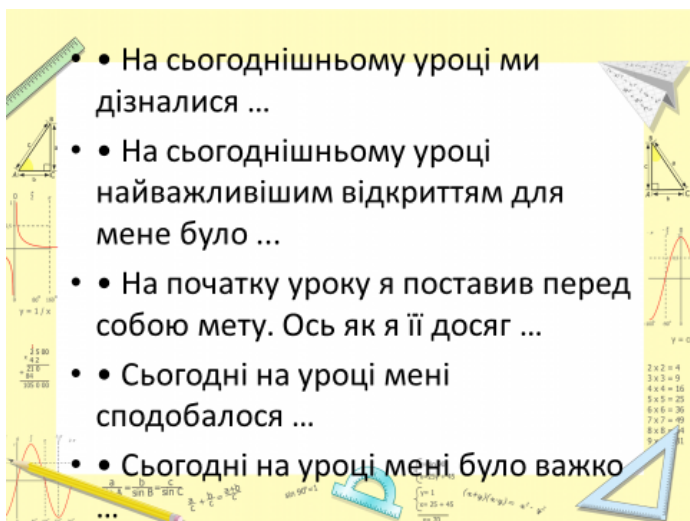
VI. Робота в групах

Завдання I -II – групи :№ 705(2), № 709 (1,2), 713 – додатково

Завдання III- IV групи - №717,719 ,715(1)

VII. Підсумок уроку

Діти на кольорових листочках продовжують речення

• • На сьогоднішньому уроці ми дізналися ...
 • • На сьогоднішньому уроці найважливішим відкриттям для мене було ...
 • • На початку уроку я поставив перед собою мету. Ось як я її досяг ...
 • • Сьогодні на уроці мені сподобалося ...
 • • Сьогодні на уроці мені було важко ...

Оцінювання учнів

VII. Домашнє завдання

№№706, 714 , повтор. П. 12

Тема уроку: **Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини Північної Америки.**

Мета: сформувати знання про геологічну будову, рельєф, корисні копалини Північної Америки та їх взаємозв'язок; розвивати вміння аналізувати тематичні карти; продовжити формування навичок складання характеристики природних об'єктів.

Обладнання: фізична карта Північної Америки, мультимедійна презентація, атласи, контурні карти, роздатковий матеріал, підручники.

Тип уроку : урок засвоєння нових знань.

*Світ – це книга.
Хто не подорожував по
ньому – прочитав у ній
лише одну сторінку.
Аврелій Августин*

Хід уроку

I. Організаційний момент

Географія – предмет, що дозволяє нам мандрувати і на кожному уроці, відкривати нові землі. Минулого разу ми зупинилися біля берегів одного з найзагадковіших материків світу – Північної Америки.

*Відео «Північна Америка - народжені
непокірними»*

<https://www.youtube.com/watch?v=sytL3PsjG6M>

Так саме таким загадковим є цей материк.
Протягом декількох уроківми відкриватимемо
його таємниці.

II. Актуалізація опорних знань учнів

Пригадаймо план вивчення материка.

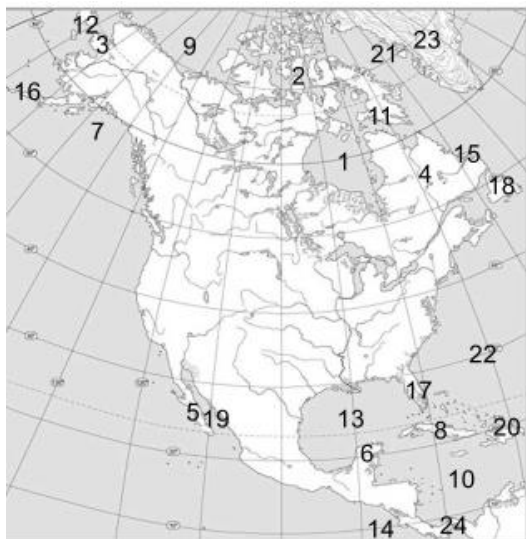
Ви вже вивчили географічне положення та історію відкриття та дослідження материка. Переходимо до вивчення наступного питання «Тектонічні структури, рельєф, корисні копалини материка». Сьогодні ви будете у ролі вчених. Кожна наша група буде проводити дослідження всередині материка, але спочатку нам потрібно здійснити висадку на берег та пройти реєстрацію.

Коли ми плавали вздовж берегів материка, океан не раз штормив та розкидав наш багаж. Час його зібрати і підготуватися до висадки на берег.

Встановіть відповідність «Мандрівник – відкриття»

1. Ерік Рудий	А. У 1492-1504р.р. відкрив о-ви та п-ви Карибського моря, мандрував вздовж південно-східних берегів Північної Америки.
2. Христофор Колумб	Б. У X ст. відкрив о. Гренландію.
3. Джон Кабот	В. У 1610-1611р. здійснив чотири плавання в арктичних морях, досліджувала північне узбережжя материка.
4. Генрі Гудзон	Г. У 1497р. відкрив о. Ньюфаунленд.

Переходимо до реєстрації. (*Картографічний диктант*).

I варіант	II варіант
1. затока	13. затока
2. крайня точка	14. крайня точка
3. крайня точка	15. крайня точка
4. півострів	16. півострів
5. півострів	17. півострів
6. півострів	18. острів
7. затока	19. затока
8. острів	20. острів
9. море	21. море
10. море	22. море
11. острів	23. острів
12. протока	24. канал

*Перевірка картографічного диктанту
метод «Мікрофон»*

ІІІ. Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності учнів

Усі учасники експедиції вдало пройшли реєстрацію. Ми повторили два питання вивчення материка, можемо переходити до наступного. Усі пункти плану вивчення материка, як сходинки, щоб піднятися вище, потрібно добре освоїти попередній матеріал. Наприклад, вивчення тектонічної будови, рельєфу та корисних копалин допоможе нам правильно пояснювати про особливості клімату та розподіл вод суходолу...

ІV. Вивчення нового матеріалу

Розповідь учителя з елементами бесіди.

Перед тим, як відправитись в експедицію учені вивчають географічні карти, адже будь-яке географічне дослідження починається картою і нею закінчується.

Розглянемо фізичну карту Північної Америки.

Як бачимо, на заході розташовані великі гори Кордильєри, на сході гори Аппалачі, а в центрі різні за висотою рівнини (Великі та Центральні рівнини, Лаврентійська височина, Примексиканська та Приатлантична низовини).

- З чим пов'язане таке простягання форм рельєфу?
- Назвіть тектонічні структури материка.
- Чому на заході материка сформувалася область складчастості?

- Які докази того, що гори Кордильєри молоді?

На сході материка розташовані старі складчасто-брилові гори Аппалачі. Їх схили пологі, вершини округлі. Утворення хребтів Аппалач відбулося близько 480 млн років тому, коли Північна Америка та Африка були з'єднані. Аппалачі утворювали єдине гірське пасмо з Атласом.

Крім внутрішніх сил на формування рельєфу материка впливають і зовнішні сили.

- Пригадайте які саме?

- Зовнішні сили створили на материку чимало цікавих форм рельєфу.

Наприклад, льодовик, що понад 10 тис. років тому вкривав материк з потеплінням клімату рухався на південь, вирівнював рівнини, переносив гірські породи, виорював заглибини, які з часом стали улоговинами

озер. Підземні води у підніжжі Аппалач створили найбільшу печеру Флінт-Мамонтову, річка Колорадо – один з найглибших каньйонів.

Корисні копалини

Робота з картою. Складання таблиці «Зв'язок між формами рельєфу, тектонічними структурами та корисними копалинами».

Форма рельєфу	Тектонічна структура	Корисні копалини
Гори Кордильєри		
Гори Аппалачі		
Лаврентійська височина		
Примексиканська низовина		

Дослідницька робота в групах

Завдання для дослідників:

1) *Дайте характеристику форм рельєфу за типовим планом .*

I група гори Кордильєри,

II група гори Аппалачі

III група Великі рівнини

IV група Примексиканська низовина

2) Зробіть короткий відео репортаж про цікаву, унікальну форму рельєфу(випереджуюче завдання, підготувати розповідь на фоні відео)

I група Каньйон

Колорадо <https://www.youtube.com/watch?v=p2X4U1mQzoE&t=4s>

II група Флінт- Мамонтова печера

<https://www.youtube.com/watch?v=ZqVvyFS1a-g>

III група Єллоустонська кальдера, гейзери

https://www.youtube.com/watch?v=H8Gn4H0_I4w&t=6s

або

<https://www.youtube.com/watch?v=4CgCcgViSe4&t=1s>

IV група Башта Диявола

<https://www.youtube.com/watch?v=2Hu4w5eTYMM&t=2s>

V. Закріплення вивченого матеріалу

Продовжіть речення.

На формування рельєфу материка вплинули
та сили.

В основі материка лежить давня платформа. На ній сформувалися

На заході та сході материка розташовані
складчатості.

Тут сформувалися гори та

Практична робота №9

Позначення на контурній карті об'єктів географічної номенклатури Північної Америки

Гори: Кордильєри, Скелясті, Аппалачі; Великі рівнини, Центральні рівнини, низовини: Примексиканська, Приатлантична.

VI. Підсумок уроку

Діти, завдяки вашим дослідженням нам сьогодні вдалося піднятися на найвищу вершину Кордильєр ..., опуститися в ущелину одного з найглибших каньйонів світу ... , розглянути з висоти пташиного лету містичну ... та відвідати найдовшу печеру Сподіваюся, що наші наступні уроки будуть не менш продуктивні і нам вдасться прочитати ще не одну сторінку книги під назвою – світ.

VII. Домашнє завдання опрацювати параграф 36, завершити п.р.№9(рельєф)

Назва гір	Аппалаччі
Географічне положення	
Напрямок гірських хребтів	

Протяжність хребтів,км	
Переважна висота	
Найвища вершина, її висота	
Вік	
Корисні копалини	

Назва низовини	Примексиканська низовина
Географічне положення	
Межі рівнини	

Протяжність	
Нахил поверхні	
Корисні копалини	

Тема уроку: **ТИПИ ТЕМПЕРАМЕНТУ.** **ПРАКТИЧНА РОБОТА «ВИЗНАЧЕННЯ ТИПУ** **ТЕМПЕРАМЕНТУ»**

Мета: ознайомити учнів з основними типами ВНД, темпераменту, характеристиками темпераменту, історією розвитку вчення про темперамент;

навчити визначати свій тип темпераменту.

Обладнання: картки для виконання практичної роботи, картки з характеристиками образів мушкетерів, мультимедійний проектор, комп'ютер.

Тип уроку: презентація (слайд-шоу), дослідження.

Методи: евристична бесіда, мозковий штурм, ситуація успіху, робота з підручником, критичного мислення, дослідження, робота в групах.

Хід уроку

І.Актуалізація і мотивація навчальної діяльності.

СЛАЙД 1 «Особистість».

Кожна людина є неповторною особистістю, яка характеризується індивідуальними характеристиками

показників фізіологічних процесів і психічної діяльності, але, незважаючи на спільність перебігу психічних процесів, кожна людина по-своєму: пристосовується до умов довкілля, реагує на екстремальні ситуації, виявляє нахили та здібності, здатність до навчання, вибору професії.

Люди відрізняються одне від одного не лише характером інтересів, схильностей та ідеалів, не тільки своїми здібностями – кожному з нас притаманний свій індивідуальний тип емоційного реагування на життєві ситуації. Одні будуть жвавими і рухливими у своїх вчинках і діях, інші – повільними та спокійними; одним властива м'якість і безвільність, іншим – енергійність; для поведінки одних можуть бути характерні спокій і врівноваженість, для інших – гарячковість і рвучкість. Риси людини, що характеризують її індивідуальний тип активності, ступінь виразності рухових виявів і рівень її емоційності, називають темпераментом людини.

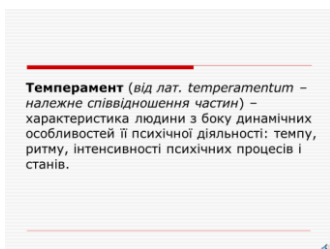
Для того, щоб краще зрозуміти поведінку людини у побуті, колективі, під час навчання, вибору професії, треба знати, який темперамент їй притаманний і чим він зумовлений.

Отже, сьогодні на уроці ми будемо вивчати темперамент людини.

II. Повідомлення теми і мети.

СЛАЙД 2 (мету учні формулюють самостійно).

III. Вивчення нового матеріалу.

СЛАЙД 3 «Темперамент»

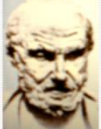
Темперамент(від лат. *temperamentum* – належне співвідношення частин) – характеристика людини з боку динамічних особливостей її психічної діяльності: темпу, ритму, інтенсивності психічних процесів і станів.

Історія вчення про

темперамент:

СЛАЙД 4 «Гіппократ»

Гіппократ
(460 – 377 рр. до н.е.)

Давньогрецький лікар, основоположник античної медицини, творець вчення про темперамент. Автор вчення про здоров'я людини, яке визначається правильним співвідношенням чотирьох основних рідин організму – крові, слюзи, жовчі і чорної жовчі. Вважав, що оптимальне співвідношення цих соків визначає здоров'я.

СЛАЙД 5 «Клавдій Гален»

Клавдій Гален
(131 – 201 рр. н.е.)

Видатний лікар античності. Виходячи з учення Гіппократа про чотири соки, розробив першу класифікацію темпераментів. Чотири з виділених ним і нині широко використовують у психології.

СЛАЙД 6

Типи темпераменту

- ☐ Сангвінічний
- ☐ Флегматичний
- ☐ Холеричний
- ☐ Меланхолічний

«Типи темпераменту»

СЛАЙД 7 «Назви людей за типом темпераменту»

Назви людей з відповідним типом темпераменту

Сангвінік (від лат. *Сангвініс* – кров, життєва сила)
Флегматик (від грец. *Флегма* – слиз)
Холерик (від грец. *Холе* – жовч)
Меланхолік (від грец. *Мелайна холе* – чорна жовч)

Іван Петрович Павлов

(1849 – 1936 рр.)

Видатний російський вчений. Науково обґрунтував темпераменти людини. Вивчаючи індивідуальні властивості процесів збудження і гальмування, встановив, що нервові системи людини і тварин відрізняються за силою, рухливістю та врівноваженістю цих нервових процесів.

СЛАЙД 8 «І.П. Павлов»

Структура темпераменту (за І.П. Павловим)

Тип темпераменту	Сильно подвижные процессы	Умеренно подвижные процессы	Движимые процессы	Слабо подвижные процессы
Сангвинический	Великая подвижность процессов	Великая сила, высокая подвижность, высокая уравновешенность	Движимые процессы	Процессы возбуждения и торможения
Флегматический	Великая подвижность процессов	Малая подвижность	Движимые процессы	Процессы возбуждения и торможения
Холерический	Великая	Великая (высокая)	Движимые процессы	Процессы возбуждения и торможения
Меланхолический	Слабая (двигательная)	Слабая	Движимые процессы	Процессы возбуждения и торможения

СЛАЙД 9 «Структура темпераменту людини»(учні за допомогою підручника самостійно знаходять визначення характеристик сили, рухливості і врівноваженості нервових процесів (ст. 74)).

Опрацювання таблиці слайда:

Тип темпераменту	Сила нервових процесів	Рухливість нервових процесів	Врівноваженість процесів збудження і гальмування	Співвідношення процесів збудження і гальмування
Сангвінічний	Велика (висока працездатність)	Велика (легка збудливість, швидка зміна емоцій)	Врівноважений (стриманий)	Процеси збудження швидко змінюють процеси гальмування

Флегматичний	Велика (висока працездатність)	Мала (інертний)	Врівноважені (повільний)	Збудження повільно змінює гальмування
Холеричний	Велика	Велика (імпульсивний)	Неврівноважені (нестриманий)	Збудження переважає над гальмуванням
Меланхолічний	Слабка (нестійка)	Слабка	Неврівноважені (пригнічені)	Слабко розвинені процеси збудження та гальмування

Учні зачитують характеристики типів темпераменту, підготовані ними завчасно.

СЛАЙД 10 – 18. Учні розглядають малюнки датського художника

Х. Бідструпа і відгадують типи темпераментів зображених персонажів.

Характерні риси ... ?

Характерні риси холерика

Характерні риси ... ?

Характерні риси флегматика

Характерні риси ... ?

Характерні риси меланхоліка

Характерні риси ... ?

Характерні риси сангвініка

IV. Виконання практичної роботи.

Учні працюють з картками наступного зразка:

Практична робота
уч. 8-__ класу:

Тема: „Визначення типу темпераменту”

Мета: навчитися визначати тип темпераменту

Хід роботи

1. Визначаємо тип темпераменту шляхом тестування

1.	5.	9.	13.
2.	6.	10.	14.
3.	7.	11.	15.
4.	8.	12.	16.

Кількість балів: _____

Мій тип темпераменту: _____

2. Визначаємо тип темпераменту за допомогою „Кола Айзенка”:

Результат:

холерик –

сангвінік –

флегматик –

меланхолік –

мій тип темпераменту:

СЛАЙД 19 – 25.

Висновок: (вказати, чи збігаються результати кола Айзенка

ТЕСТОВІ ЗАПИТАННЯ

15 – 24 бали

Ви приймаєте рішення виважено, хоча і не уникаєте серйозних проблем, які необхідно вирішувати негайно. Сумівається тільки тоді, коли для прийняття рішення є досить часу. Вмієте стримувати свої почуття, у вас не завжди легко відбувається перехід від гніву до спокійного стану, важко звикаєте до нових обставин. Повільно виробляєте звички, які потім важко забуваєте. Ви досить працюючі, в усьому любите порядок.

У вас переважають якості флегматика.

0 – 14 балів

Ви нерішучі. Довго зважуєтесь на вчинок. Якщо вам вдається перекласти прийняття рішення на плечі інших, відчуваєте велике полегшення. У компанії, на зборах, диспутах частіше відмовчуєтесь. У вас гарні знання, але не вистачає сміливості їх показати. Ви не зраджуєте, але з вами важко дружити.

У вас багато рис меланхолійного типу темпераменту. Вам бажано удосконалити себе у прийнятті рішень, прагнути формувати в собі рішучість і сміливість.

9. Вам в очі сказали, що ваша поведінка не подобається. Чи відчули ви образ?

10. Чи завжди можете стримувати свої почуття?

11. Чи можете покладатися на слово протиставлено?

12. Чи завжди виконуєте обіцянки, доводите справу до кінця?

13. Чи легко у вас відбувається перехід від гніву до спокійного стану?

14. Чи завжди від час позитивних емоцій переходите до спокійного?

15. Чи відчуваєте байдужість до навколишнього життя?

16. Чи можете швидко переключитися з однієї роботи на іншу?

0 – 14 балів

25 – 34 бали

Ви досить рішучі. Ваша логіка, послідовність, з якими ви підходите до розв'язання проблеми, допомагають вирішувати питання швидко й у більшості випадків правильно. Прийняті рішення відстоюєте до кінця. Якщо виявляється, що рішення помилкове, визнаєте чесно це визнаєте. Ви енергійні і працьовиті. Вмієте стримувати свої почуття. У вас швидкий і живий розум. Ви легко адаптуєтесь у новій обстановці.

У вас багато особливостей сангвініка.

35 і більше

Нерішучість – поняття для вас невідоме. Ви адекватно себе комунікативні з усіх питань. Не любите розхвалитися з думкою інших людей. Критичні зауваження з боку інших викликають у вас роздратування, яке ви не завжди прагнете приховати. Вам імпонує, коли вас називають рішучою і вольовою людиною. Помилки переживаєте боляче. У вас стійкий інтерес, бажання, тверда рішучість і упевненість.

У вас багато особливостей холерика.

Підтримуйте у критичних ситуаціях розум. Уникайте ускладнень у дискусіях, суперечках, намагайтеся бути терпеливими і стриманими.

КОЛО АЙЗЕНКА

V. Закріплення вивченого матеріалу:

1. Що таке темперамент?
2. Скільки є типів темпераменту?
3. Чи може бути «чистий тип темпераменту»?
4. Які вчені досліджували темперамент?

Вчитель: «А зараз перевіримо як ви навчилися визначати типи темпераменту».

Учні формують чотири групи, кожна отримує характеристику героя відомого роману О. Дюма «Три мушкетери». Визначають тип темпераменту, результати обговорюються.

«Д'Артаньян – за своєю природою був дуже допитливим, як і зрештою більшість людей, котрі володіли даром інтриги. Д'Артаньян як тілесно так і духовно був подібний точнісінько на героя Сервантеса – Дон Кіхота – кожну посмішку він сприймав як образу, а кожен погляд – як виклик. Тому не раз він від Тарба до Менга розтикав

кулаки і не менше десяти разів у день хапався за ефес своєї шпаги. Та все ж його кулаки нікому не роздрібнили щелепи, ані шпага не покидала піхви. Його рухливе обличчя виражало розум, лукавість та удавану скромність... пристрасну ненависть. Він передбачливий та відвертий, розмовляє невимушено».

«Атос – був дуже мовчазним. Ось уже п'ять чи шість років, як жив він у дуже тісній дружбі із Портосом й Арамисом. За цей час друзі не раз бачили на його обличчі посмішку, проте ніколи не чули його сміху. Слова його були короткими й виразними, завжди він казав лише те, що хотів сказати, й більш нічого; жодних візерунків та прикрас. Він говорив лиш про важливе, не вдаючись до подробиць. І хоча Атосові було не більше тридцяти, хоча він був прекрасний своїм тілом та душею, проте ніколи ніхто не чув про те, що у нього була кохана. Він ніколи не розмовляв про жінок, та ніколи не заважав іншим розмовляти на цю тему, хоча й легко було помітити, що подібні розмови, у яких він іноді й вставляв гірко слово чи похмуре зауваження, були для нього неприємними. Його стриманість, відлюдкуватість, небалакучість робили його майже старцем...” „Тому і слугу він привчив „ виконувати його вимоги: той корився від простого знаку чи легкого руху губ. Розмовляв Атос із ним лише при найбільш незвичайних обставинах. Іноді слуга, вважаючи, що вловив його побажання, приймався за їх виконання й робив якраз протилежне тому, чого бажав Атос. Тоді він зводив плечима і без найменшого гніву лупцював Гримо. У такі дні він бував хоч трішки балакучим».

Тема уроку: «Спортивні ігри та загальна фізична підготовка під час проходження смуги перешкод».

Тип уроку: урок – гра.

Завдання уроку:

1. Ознайомити учнів з правилами поведінки та техніки безпеки під час виконання фізичних вправ.
2. Вдосконалити техніку виконання деяких спортивних ігор.
3. Сприяти розвитку швидкості, сили, спритності, швидкісно-силовим якостям та координації рухів.

Мета уроку: сприяти залученню школярів до систематичних занять фізичними вправами, навчити оволодівати життєво – важливими руховими навичками, уміннями; виховувати сміливість, силу волі, витривалість, почуття дружби, колективізму, взаємовиручки.

Місце проведення: спортивний зал школи.

Інвентар: 2 - баскетбольні м'ячі, 3 - футбольні м'ячі, 1 - набивний м'яч, 2 - тенісні м'ячики, 4 - кубики, 20 - повітряних кульок, 30 - скріпок, 2 – ключки, гімнастична палиця, гімнастичний мат, лава, коробка з літерами, мішечок, скакалка, крейда, секундомір, суддівський свисток.

Хід уроку

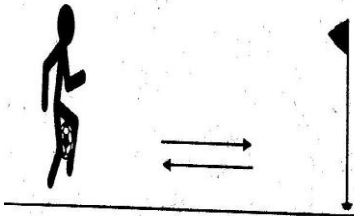
№ з.п .	Зміст частини уроку	Дозування	Організаційно – методичні вказівки
	I. Підготовча частина	15 хв.	
1.	Організаційний момент (шикування класу в одну шеренгу, рапорт чергового учня, привітання, пояснення завдань уроку).	2 хв.	Присутність учнів, звернути увагу на зовнішній вигляд, взуття.
2.	Правила поведінки та техніки безпеки під час виконання фізичних вправ.	1 хв.	Чітко виконувати вправи за командою вчителя.
3.	Вимірювання ЧСС за 10 сек.	30 сек.	Готовність організму учнів до роботи на уроці.
4.	Організовуючі вправи: - повороти на місті: «ліворуч», «праворуч», «кругом»; - перешикування з однієї шеренги в дві. - стройові кроки на місті;	1хв. 30 сек.	Звернути увагу на дотримання правильних інтервалів та дистанцій.
5.	Різновиди ходьби: - ходьба на носках руки на поясі; - ходьба на п'ятках руки за	1 хв.	Спину тримати прямо, голову не нахилити, дивитися вперед.

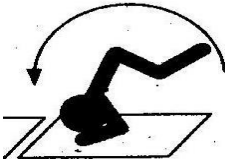
	спиною; - ходьба на внутрішній стороні ступні руки на поясі; - ходьба на зовнішній стороні ступні руки на поясі;		
6.	Різновиди бігу: - біг у повільному темпі; - біг приставними кроками правим боком уперед, руки на поясі; - біг приставними кроками лівим боком уперед, руки на поясі; - біг спиною вперед, руки працюють, як при звичайному бігові;	4 хв.	Дихання рівномірне. Вправа сприяє розвиткові координації рухів.
7.	Вправа на відновлення дихання: 1-4 - руки вгору – вдих, 5-8 - руки опустити вниз – видих.	30 сек.	Погляд спрямований у напрямку руху через ліве плече. Поглядом супроводжуємо кисті рук.
8.	<i>Загально розвиваючі вправи на місці:</i> ● <i>в.п. – стійка ноги нарізно,</i> 1-4 - колові оберти голови в ліву сторону, 1-4 - колові оберти голови в праву сторону; ● <i>в.п. – стійка ноги нарізно,</i>	4 хв. 30 сек. 4-5 р.	Слідкувати за чіткістю виконання.

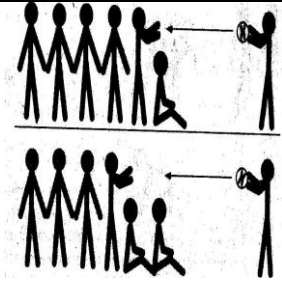
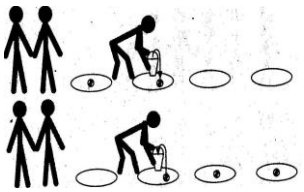
	1- нахил голови вперед, 2- нахил голови назад, 3- нахил голови вліво, 4- нахил голови вправо; ● <i>в.п. - стійка ноги нарізно.</i> 1- руки вперед, 2- руки вгору, 3- руки в сторони, 4- в.п.; ● <i>в.п. – руки до плечей,</i> 1-4 - колові оберти руками вперед, 1-4 - колові оберти руками назад; ● <i>в.п. – права рука піднята вверх, ліва опущена,</i> 1-2 - відведення рук назад, 3-4 - зміна положення рук; ● <i>в.п. – вузька стійка ноги нарізно,</i> 1-6 - почергова зміна положення рук вгору, 7-8 - два оплески долонями, 1-6 - почергова зміна положення рук донизу, 7-8 - два оплески долонями; ● <i>в.п. – основна стійка,</i> 1- руки вгору, праву ногу відводим назад, 2- в.п. 3- руки вгору, ліву ногу відводим назад, 4- в.п.;	4-5 р. 4-5 р. 4-5 р. 4-5 р. 4-5 р. 4-5 р.	Слідкувати за чіткістю виконання. Слідкувати за чіткістю виконання. Звернути увагу на правильність виконання колових рухів руками вперед та назад. Максимальне відведення рук назад. Слідкувати за чіткістю виконання. Максимально прогнутись назад.
--	--	---	--

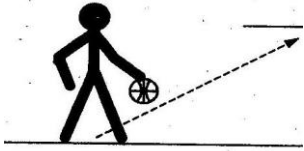
	● <i>в.п. - стійка ноги нарізно,</i> 1-2 - нахил тулуба вперед, 3-4 - нахил тулуба назад; ● <i>в.п. - стійка ноги нарізно,</i> 1-2 - нахил тулуба в ліву сторону, 3-4 - нахил тулуба в праву сторону; ● <i>в.п.- стійка ноги нарізно,</i> 1- торкнутись носочка лівої ноги, 2- торкнутись підлоги, 3- торкнутись носочка правої ноги; ● <i>в.п. – випад правою ногою уперед,</i> 1-3 «погойдування», 4- зміна положення ніг стрибком.	4-5 р. 4-5 р. 4-5 р. 4-5 р.	Глибокі нахили вперед та назад. Голову тримати прямо. Ноги в колінах не згинати. Спину тримати прямо.
1.	II. Основна частина Поділ класу на дві команди. «Смуга перешкод». <u>Станції:</u> «Присідайлик». Команда стоїть в колону по одному на лінії старту. За сигналом перший гравець виконує 8 присідань і рухається до лінії фінішу,	25 хв. 30 сек.	

	після її перетину наступний гравець виконує вправу. Дозволяється розпочинати проходження наступної перешкоди після перетину фінішної лінії останнього члена команди.		
2.	«Тачаночка». Перший гравець стоїть в упорі лежачи, за ноги його тримає гравець, що стоїть іззаду . обидва гравці рухаються до лінії фінішу. За лінією перший гравець залишається, другий біжить назад до своєї команди і сам стає «тачкою». Завдання команди якомога швидше вишикуватись за лінією фінішу.		
3.	«Передай - злови». Кожен гравець повинен виконати 10 передач баскетбольного м'яча в стіну двома руками від грудей.		
4.	«Провів – віддай». Ведення футбольного м'яча та передача партнеру внутрішньою стороною стопи після перетину		

	фінішної лінії. «Кенгуру». Гравці команди по черзі повинні дострибати до позначеної лінії затисненим між колінами або стегнами м'ячем, та передати його руками котячи по підлозі своєму товаришу по команді. «Бахни по кульці». Гравці по черзі повинні проколоти кнопкою прикріпленою до гімнастичної палиці повітряні кульки, які висять на стіні. «Перекотиноле». Кожному гравцеві потрібно виконати перекид вперед. «Повзунок». Завдання кожного гравця проповзти по лаві лежачи на животі допомагаючи собі лише руками. «Хокейст». Перший гравець хокейною ключкою котить по підлозі		
--	--	--	---

9.	тенісний м'ячик до фінішної лінії, після її перетину передає естафету своєму товаришу по команді, який стоїть на старті, а сам швидко біжить до лінії фінішу. «Передає сідай». Капітан команди передає м'яч першому гравцеві своєї команди. Зловивши м'яч, цей гравець повертає його назад капітану і сідає. Так капітан по черзі кидає кожному гравцеві. Одержавши від останнього гравця своєї команди м'яч, капітан піднімає його в гору, а всі гравці підхоплюються та біжать до стартової лінії наступної перешкоди. «Грамотій». Навпроти команди стоїть коробка з буквами. Гравець біжить до коробки, вибирає потрібну букву, біжить до лінії фінішу та прикріплює її скріпкою до нитки і біжить в кінець своєї колони. Гра триває доти поки команда не складе потрібне слово. Після чого	
10.	Одержавши від останнього гравця своєї команди м'яч, капітан піднімає його в гору, а всі гравці підхоплюються та біжать до стартової лінії наступної перешкоди.	
11.	біжить до коробки, вибирає потрібну букву, біжить до лінії фінішу та прикріплює її скріпкою до нитки і біжить в кінець своєї колони. Гра триває доти поки команда не складе потрібне слово. Після чого	

	усі прямують до наступного випробовування. «Садження картоплі». За 2 м. від лінії старту лежить мішечок з картоплею (кубиками), через 2 м. позначені 4 гнізда для «садження картоплі». Перший гравець бере мішечок, біжить до гнізд і садить «картоплю», по одній картоплині в гніздо, потім повертається, кладе мішок на своє місце і біжить у кінець своєї колони. Наступний гравець бере мішечок і збирає «картоплю». «Стрибунець». За 2 м. від лінії старту лежить скакалка. По черзі кожен гравець повинен виконати 10 стрибків та бігти до лінії старту наступної перешкоди. «Богатирчик». За 1 м. від лінії старту лежить набивний м'яч. Перший гравець взявши	
13.		

14.	його в руки повинен оббігти фішку і повернутися назад до своєї команди. Гра триває доти поки усі учасники не візьмуть участь у естафеті. «Баскетболіст». На лінії старту лежить баскетбольний м'яч.		
15.	Перший гравець виконує ведення м'яча до лінії фінішу, після її перетину виконує передачу своєму товаришу, що стоїть на лінії старту. Гра триває доти поки усі учасники не візьмуть участь у естафеті. Перемагає та команда яка найшвидше та безпомилково пройде всі етапи.		

	III. Заключна частина	5 хв.	
1.	Шикування класу.	30 сек.	
2.	Гра на увагу.	2 хв.	Учні виконують, те що показує вчитель, а не те, що каже, та навпаки.
3.	Вправи на відновлення дихання: - зробити повільний повний вдих, затримати повітря. - коротким і сильним поштовхом видихнути через рот. Вимірювання ЧСС за 10 сек.	30 сек.	Спеціальні дихальні вправи. Вправа корисна при потребі «провітрювання» легенів.
4.	Домашнє завдання.	30 сек.	
5.	Правила поведінки під час виходу зі спортивної зали.	1 хв.	Звернути увагу на учнів з підвищеним пульсом.
6.		30 сек.	Виходити зі спортивної зали звичайним кроком, не порушуючи строю, тримаючи дистанцію.